

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Quæstiones Canonicae De Decimis

Friderich, Melchior

Ingolstadii, 17010 [i.e. 1710]

Quæstio VI. Cui Ecclesiæ debeantur decimæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61677](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61677)

c. fin. de Paroch. Hofl. h. t. Gem. & Franc. in c. 1. §. fin. de rest. spol. in 6. Lopus alleg. 66. n. 7. & 8. Ripa tit. de Consuet. res. 1. à n. 15. Wames. tom. 1. consil. 206. n. 7. alii que. Ratio patet: quia sicut qui servit altari, vivit de altari, ita qui eidem non servit, de eodem non vivit. Neque debentur Clero decimæ, nisi propter Ministerium sacrum: qui ergo hoc non impendant, jus illas petendi non habent. Notant tamen cit. DD. non posse illas à Parochianis propria auctoritate retineri, sed solum excipiendo in iudicio, seu reconveniendo. Vicissim, ait Moneta l. c. n. 37. cum Navarro, ac alijs, non potest Parochus propria auctori-

te negare Sacramenta ex eo, quòd sibi non solvantur decimæ, nisi id notorium sit. Verùm distinguendum est inter personas: tametsi enim aliqui vel multi ex communitate eas ex notoria contumacia non solvant, illis tamen, qui solvunt aut nullas debent, negari Sacramenta non possunt: neque apparet, quomodo v. g. filio negari possit Baptismus, si pater eas non solvit. Iis verò, qui ex malitia non solvunt, negari non solum possunt, sed quandoque etiam debent, tametsi notorium non sit crimen, cum propter malum statum non sint capaces ea suscipiendi.

QUÆSTIO VI.

Cui Ecclesie debeantur Decimæ?

SUMMARIUM.

359. <i>Triplex circa hoc dubium.</i>	367. <i>Explicatio diversorum Canonum.</i>
360. <i>Personales quibus debet, ubi Divina percipit.</i>	368. <i>Prædiales tota debentur Parochiali Ecclesie.</i>
361. <i>Sequela hinc deducta.</i>	369. <i>Divisione Ecclesie facta nova debentur omnes decimæ, quæ intra ejus limites proveniunt.</i>
362. <i>Ratio dubitandi de Prædialibus.</i>	370. <i>Oppositio contra assertionem.</i>
363. <i>Debentur Parochia, intra cujus fines sita sunt prædia.</i>	371. <i>Solvitur.</i>
364. <i>Solutio oppositionis.</i>	372. <i>Respondetur ad Canones obiectos.</i>
365. <i>Contrarium induci potest consuetudine.</i>	373. <i>Limitationes assertionis.</i>
366. <i>Baptismali an Parochiali Ecclesie solvenda sint decimæ, ambigua quæstio.</i>	374. <i>De decimis mixtis multiplex dubium.</i>
	X 375. <i>De-</i>

375. *Debentur integra illi Parochia intra cujus fines animalia pascuntur & nutriuntur.*

376. *Si pastus sit intra fines plurimum Parochiarum, singulis aliquid debetur.*

377. *Idem est, si animalia in una*

pascantur, in altera accubens. Nihil debetur illi, per cujus fines solum aguntur.

379. *Decima ex feris, quae in nullius sunt dominio, debentur ibi, ubi habitat, qui capit.*

359 **D**E Decimis antiquis hinc loquimur: a *Uuri seq. q. de Decimis Novalium.* Dubitatur I. Cui Parochiae debeantur Personales, sicubi in usu sunt; cui Praediales. II. Cui debeantur, si plures sunt Parochiales, una Baptismalis; altera, in qua reliqua Sacramenta ministrantur: aut, si una est Matrix, altera Filialis, in qua tamen illa dispensantur. III. Cui solvendae sint, si res mobiles sunt fructiferae, uti pecora, & fructificant partim in hac Parochia, partim in alia.

360 **A**ffert. I. Decimae Personales Jure communi debentur illi Parochiae, in qua quis domicilium habet, & Divina percipit. Ita omnes Th. Th. & Canon. cum S. Thoma 2. 2. q. 87. a. 3. ad 2. Estque statutum c. 10. h. t. c. ult. de Paroch. Ita quoque intelligendi sunt *Can. 46. § 5. & § 6. 16. q. 1.* Ratio est, quia Decimae dantur in sustentationem eorum, qui spiritualia ministrant: ergo fideles illis maxime tenentur solve- re, qui ex officio tenentur ipsis eadem ministrare: ad hoc autem tenetur Parochus, in cujus Parochia domicilium quis habet, Ratio ulterio- rior est; quia Decimae Personales

sunt onus merè personale, tam re- spectu illius, cui officia sacra im- penduntur, quam illius, qui impen- dit: debentur ergo illi Parocho, qui sacra ministrat, ut deciditur c. 2. h. t.

Ex dictis sequitur I. Si quis domi- cilium mutet, deberi has decimas non priori Parochiae, ex qua abijt, sed illi, in quam transijt, etiam si in priori habeat possessiones, nullas in posteriore: quia Sacramenta jam non percipit in illa, sed in hac. Se- quitur II. Quamdiu non mutat do- micilium, semper illas deberi Pa- rochiae domicilij, etiam si alibi labo- ret, negotietur, ac lucretur, etiam per magnam anni partem: quia illa manet propria Parochia, tenetur- que in ea Sacramenta percipere, cum sit per accidens, si ratione ab- sentiae & peregrinationis alibi illa percipit. *arg. c. 3. de sepult. in 6.* Se- quitur III. Siquis plura habet do- micilia in diversis Parochijs, divi- dendas esse decimas, si utrumque est principale, & in utroque aequa- liter habitat, v. g. hinc per aestatem, alibi per hyemem: alias pro rata temporis dividendae sunt, ut cum Innoc. tradit *Ant. Butrio in c. 2. de Paroch. Rebuff. q. 6. m. 2. Azor p. 1. l. 7. c. 24.*

l. 7. c. 24. q. 1. 4. Moneta c. 7. q. 2. n. 19. Si verò unum est tantum accessorium, v. g. si quis in suum prædium certis solum temporibus voluptatis aut negotiorum causâ excurrat, ibique Divinis intersit, debentur totæ Parocho principalis domicilij, ut benè asserunt Boich. *in c. 1. h. t. Rebuff. q. 6. n. 2. Suar. c. 21. n. 2. arg. l. 2. C. ubi Senator.* Sequitur IV. Decimas personales solvendas esse Ecclesiæ Parochiali, tametsi non sit Baptismalis, ut benè notant Gloss. *in c. 45. r. 6. q. 1. Panor. in c. 29. h. t. n. 6. Joan. Andr. & Anchar. in c. 20. eod. Rebuff. q. 6. n. 21.* quia etsi non sit Baptismalis, est tamen verè Parochialis, & Baptismo excepto omnia Sacramenta dispensat, quæ in Ecclesijs Parochialibus dispensari solent, ac stabiliter ministrat spiritualia. Hinc non placet, quod ait Panor. *l. c. cum Cardin.* aliquam saltem harum decimarum partem deberi Baptismali Ecclesiæ: nam ista ratione Baptismi, quem confert, accipit aliquam oblationem, quæ sufficit pro illo ministerio. Unde si quis hinc baptizatus mutat domicilium, decimas omnes personales solvit Ecclesiæ domicilij, nihil Parochiæ, ubi baptizatus est. Neque baptizatus Ecclesiæ Baptismali aliquid debet ratione præeminentiæ, quam ipsa fortè habet ut matrix: nam inferior Ecclesia Parochialis suam subjectionem erga ipsam alijs modis proficitur juxta *c. 1. de Eccles. A. dif. & Glossam ibi, nisi*

fortè alicubi consuetudine sit receptum, ut ipsi quoque Parochiani per solutionem partis decimarum profiteantur subjectionem.

Quod modò de Personalibus Decimis assertum est, tenendum quoque esse videtur de Prædialibus ob eandem rationem: nam etiam istæ debentur Ministris sacris ob ministerium, quod fidelibus impendunt, ut latè traditur *caus. 13. q. 1.* ergo solum illis, qui ea impendunt: quid enim juris in decimis habeat, in cujus Parochia prædia sita quidem sunt, eorum tamen domino alibi habitanti nihil obsequij spiritualis præstat? Stat tamen in contrarium praxis Ecclesiæ, ac fidelium, solventium decimas ibi, ubi prædia habent, etsi nunquam ibi habitent. Hinc quid de Jure tenendum sit, non decedit Alexand. III. *c. cum sint 18. h. t.* dicens: *Non est nobis facile, super hoc dare certum responsum, cum auctoritates Patrum etiam sint diverse. Et ideo in hujusmodi dubitatione ad consuetudinem duximus recurrendum.*

Assert. II. Decimæ Prædiales 368
Jure communi debentur Parocho, in cujus Parochia prædia sita sunt. Hæc quoque assertio est omnium DD. ac supponitur *c. 13. h. t. c. ult. in fin. de Paroch. c. ult. de rest. Spol. in 6.* Ratio est: quia in divisione Diocesium & Parochiarum, prædia quoque, ex quibus decimæ penderentur, divisa sunt, ita ut singulis Ecclesijs illa attribuerentur, quæ intra

eiusdem fines sita essent. Unde sicut fundi sunt immobiles, ita Ecclesia, intra cuius fines sunt, ad decimas ex iisdem percipiendas habet ius immutabile, quod ipsi non aufertur, etiamsi dominus domicilium ibi vel nunquam habuerit, vel aliò transtulerit, cum in solvendo reali onere non consideretur persona, sed ipsa res. *Imperatores ff. de Publican. & Veſtig.* Quòd verò talis divisio ab Ecclesia facta sit, constat cum ex *cit. Furibus*, tum ex *can. 1. 13. q. 1. & can. 42. ac seqq. 16. q. 1.* Ratio sic dividendi erat, ut iura Ecclesiarum firma & immutabilia permanerent; si enim obligatio dandi decimas prædiales non inhaereret loco, sed cum domino ab una Parochia vel Dioecesi ad aliam transeunte, vel cum dominio fundi transferretur, magnam hæc mutatio confusionem pareret, partim quia domini prædiorum crebrò mutant domicilium, partim quia prædia per contractus, & ultimas voluntates, quoad proprietatem aut usumfructum sæpe transeunt ad eos, qui alibi, & quidem in locis multum distitis, habitant: quo fieret, ut iura Ecclesiarum essent incerta, & hodie ad hanc, oras ad aliam pertinerent, & quæ modò sufficientes aut abundantes redditus haberet, mox egeret, ac suos Ministros alere non posset. Quæ ratio indicatur *cit. c. 18. h. t. can. 5. 16. q. 3. can. 44. 16. q. 1. & à Trident. sess. 14. c. 9. & sess. 24. c. 13. de Reform.*

Neque per hoc fit injuria Ecclesie, quæ Divina ministrat habenti prædia alibi. I. Quia sic non tollitur æqualitas; sicut enim hæc Ecclesia pati debet, ut suus Parochianus ex prædijs alibi sitis alteri solvat decimas, ita pariter ipsa percipere eas potest, si alienus Parochianus hinc habeat prædia: quòd autem ipsa fortè ab alienis Parochianis nullas percipit, sed alia ab ipsius Parochiano, merè per accidens est. II. Habet quævis Ecclesia sibi assignatas decimas, quæ visæ sunt sufficere ad alendos sacros ejus Ministros: unde sicut ipsi nihil decedunt, quòd aliqui ex suis Parochianis aliò migrant; ita non est, quòd queratur, si aliqui accedunt, qui alibi illas solvunt: maximè quia ab illis etiam Parochianis, qui alibi prædiales solvunt, semper aliquod commodum percipit ex oblationibus, decimis personalibus &c. III. Quia leges humane considerant id, quòd frequentius accidit: at frequentius contingit, dominos prædiorum esse Parochianos illius Ecclesie, in cuius territorio prædia existunt. Unde si mutatio fit, id merè accidentarium est, nec præjudicium afferre debet Ecclesie Parochiali, cum teneatur & parata sit eis ministrare Divina, si in suis fundis habitare voluerint.

Quæ modò dixi, procedunt de Jure scripto. Aliud est de Consuetudine: hæc enim efficere potest, ut decimæ prædiales non debeantur

tur Ecclesie, intra cujus fines prædia sita sunt, sed illi, in qua habitat eorum dominus, uti manifestum est *excit. c. 18. h. t.* Quot verò ad hanc consuetudinem introducendam anni requirantur, sacra Jura non exprimunt. Sufficere decennium asserunt Panorm. *in cit. c. 18. n. 6. & vol. 1. consil. 58. n. 3.* Guttier. *l. 1. pract. q. 17. n. 2. & 5. & l. 2. can. c. 21. n. 58.* Barbof. *l. 3. de Fur. Eccl. c. 26. §. 2. & de Offic. Par. c. 28. §. 2. à n. 33.* ac alij, tenuitque perpetuò Rota Rom. teste Card. de Luca *disc. 1. de decim. n. 37.* Rationem dant: quia talis consuetudo non est contra, sed præter Jus; cum Jus scriptum, ut ait Barbofa, sit obscurum, nihilque decidat, cui Ecclesie debeantur. Hoc tamen verum non est: nam Jura *n. 363.* allegata aperte favent Ecclesie Parochiali, intra cujus limites prædia sita sunt. Unde probabilius est, requiri 40. annos, ut infra diceretur *n. 441.* Qui decennium defendere nihilominus velit, dicat necesse est, etsi Jura pronuntient pro Ecclesia prædiali, & non pro illa, in qua prædiorum dominus Sacramenta percipit, hoc tamen fieri potius propter universalem consuetudinem, vi cujus decimæ solvuntur prædiali, quam quòd vi Juris scripti & ex sua natura & sine ipsi solvendæ sint, cum finis decimarum & ratio eas concedendi sit, ut alantur. Ministri sacri propter obsequia spiritualia, quæ fidelibus impendunt: quæ ratio potius valet

pro Ecclesia Sacramentali, quam prædiali, cum non in hac, ut ponimus, sed in illa Sacramenta percipiat prædiorum dominus.

Secundi dubij *n. 359.* propositi solutionem difficilem faciunt cum obscura ejusdem apud Doctores decisio, tum multi Canones sibi in speciem repugnantes. Nam *c. 13. 20. & 29. h. t.* dicitur, solvendas esse decimas Ecclesie Parochiali: solvendas verò esse Baptismali asseritur *can. 1. 13. q. 1. c. 45. 55. & 56. 16. q. 1. & in Conc. Later. sub Alex. III. p. 4. c. 3.* statuitur, ut solvantur Matrìci, per quam videtur ibi intelligi Baptismalis. Ut tam Canones quam Doctores ambigè loquentes concilientur, prænotandum est, Ecclesiam Baptismalem propriè illam dici, quæ licèt ipsa quoque Parochialis sit, habet tamen sub se unam vel plures alias Parochiales, quarum Parochianis Baptismum ministrat. Etsi enim plerumque Ecclesie, quæ populum & jus Parochie habent, etiam Baptisterium habeant, & Baptismum æquè ac reliqua Sacramenta conferant: quandoque tamen una Parochia alias subjectas habet eatenus, ut quoad solemnem Fidei professionem per susceptionem Baptismi harum subditi illam adire teneantur. Quam ob causam respectu earum Matrix dicitur juxta modum loquendi passim in Jure sacro usurpatum, præcipuè *c. 10. de Præscript. c. 3. de Eccles. adif. c. 10. de Transact. & Clem. 1. de sent. Ex-*

com. quia *Matrix* dicitur, ut notant Panor. in c. *Ex parte de Reser.* n. 1. Rebuff. q. 6. n. 6. & 7. ac alij, quæ habet alias Ecclesias sibi aliquo modo subjectas: & per consequens istæ dicuntur *Filiales*. Quamvis, ut iidem observant, nomine *Matricis* simpliciter dictæ intelligatur Cathedralis, juxta c. 22. de V. S. nisi qualitas materiæ aliud necessariò postulet.

367 His suppositis certum in primis est, si eadem Ecclesia est Baptismalis & Parochialis respectu ejusdem personæ aut familiæ, ab hac illi soli debentur decimas, non tantum personales, sed prædiales quoque, si prædia intra ejus fines sita sint. Et de his Ecclesijs expressè loquuntur *Can.* 46. & 56. 16. q. 1. Pariter de illis intelligendi sunt *Canones* n. 366. citati, quorum aliqui Baptismali, alij Parochiali Ecclesiæ decimas attribuunt: videntur enim utroque nomine illam significare, in qua tam Baptismus, quam reliqua Sacramenta percipiuntur; quia plerumque ubi unum confertur, conferuntur & reliqua. Jura autem de illis loquuntur, quæ ordinariè fiunt. Igitur dubium duntaxat est de casu extraordinario, quando videlicet Ecclesia Baptismalis non est simul Parochialis.

368 Assert. III. Decimæ prædiales integræ debentur Parochiali Ecclesiæ, ex prædijs intra ejus limites sitis, nullæ Baptismali. Ita Panor. in c. 29. h. t. n. 8. Archid. 13. q. 1. Suar.

c. 24. n. 4. ac alij. Ratio patet cum ex dictis n. 345. & 361. tum ex Juribus n. 363. allegatis, vi quorum debentur decimæ illi Parochiæ, intra cujus limites prædia sita sunt: tametsi enim talis Ecclesia forè non sit Baptismalis, verè tamen ac simpliciter Parochialis est. Unde non adversantur *Canones*, qui decimas assignant Ecclesiæ Baptismali: per hanc enim, ut modò dixi, intelligunt Parochialem, in qua tam Baptismus, quam reliqua Sacramenta dispensantur. Assertio procedit non solum, quando constat, Ecclesiam Parochialem esse antiquiorem Baptismali, sed etiam, quando dubitatur, utra sit antiquior, seu quænam intra terminos alterius sit erecta. Ratio est: quia quælibet Ecclesia Parochialis fundatam in Jure habet intentionem ad decimas omnium fructuum, qui intra ipsius fines proveniunt, donec alia Ecclesia, quæ jus decimandi præterdit, contrarium probet. Quid verò Juris sit, quando una Parochia in plures est divisa, simulque constat, quæ sit antiquior, explicandum restat.

Assert. IV. Quando Parochia una divisa est in plures, debentur novæ Parochiæ integræ decimæ omnium fructuum, qui intra ejus fines proveniunt, tametsi constet, Baptismalem, vel aliam, quæ divisionem passa est, esse antiquiorem, & antea sub suis terminis comprehendisse totum territorium novæ Eccle-

Ecclesie Parochialis. Ita contra Joan. Andr. sentio cum Panorm. *l. c. n. 8. cas. 4.* Calder. *consil. ult. de decim.* Archid. *13. q. 1.* Rebuff. *q. 6. n. 18.* Suar. *l. c. n. 3.* Moneta *c. 7. n. 28.* ac alijs. Ratio est: quia Ecclesie Parochiali debentur decimæ, quæ intra ejus fines sunt, ut traditur *c. 29. c. 30. h. t. c. 2. de rest. spol. in 6. c. su. de Paroch.* Ratio ulterior sumitur ex Trident. *Sess. 21. c. 4. de Reform.* ubi præcipitur, *ut illis Sacerdotibus, qui de novo erunt Ecclesijs noviter erectis præficiendi, competens assignetur portio arbitrio Episcopi ex fructibus ad Ecclesiam matricem quomodocumque pertinentibus.* Et ex *c. 3. de Eccles. adif.* ubi vult Alex. III. ob necessitatem novam Parochialem erigi, & Sacerdotem ibi institui, *ad sustentationem suam ejusdem villa obventiones Ecclesiasticas præcepturum.* Cum ergo nova Ecclesia verè, ut ponimus, sit Parochialis, & Parochus ali. debeat ex obventionib⁹ Ecclesiasticis, quæ præcipuè in decimis consistunt, præsumptio est pro novo Parocho, quòd pro ejus sustentatione decimæ sint assignatæ ex fundis intra terminos suæ Parochiæ sitis. Hinc non obstant Jura, quæ dicunt, decimas pertinere ad Ecclesiam Baptismalem. Nam, ut observat Panor. *l. c.* intelligi debent de illis decimis, quæ vel intra fines Ecclesie veteris proveniunt, vel quas illa sibi in erectione novæ Ecclesie reservavit, aut loquuntur

de casu, quo nova Ecclesia non est peculiaris & distincta Parochia.

Dices: Ecclesia antiqua, quæ divisionem passa est, suis terminis complexa est totum territorium Ecclesie novæ Parochialis, ergo omnia prædia illius territorij reali debito obligata fuerunt Ecclesie veteri pro decimis prædialibus, & idcirco licet transferint ad novam Parochiam, transferunt tamen cum suo onere, seu obligatione solvendi decimas illi Ecclesie, cui antè fuerant solutæ. Accedit, quòd *can. 43. 16. q. 1.* statuitur, *ut Ecclesie antiquitè constitutæ nec decimis, nec ulla possessione priventur, ita ut novis oratorijs tribuantur.* Et juxta *can. 44.* providendum est Episcopo, *ut alia Ecclesia antiquiores propter novas suam justitiam, aut decimam non perdant, sed semper ad antiquiores Ecclesias persolvantur.*

Respondetur: Licet regulariter qualibet res transeat cum suo onere, fallit tamen hæc regula, ut benè ait Suar. *l. c. n. 3.* quando causa & fundamentum oneris unà cum re publicà auctoritate justa de causa in alium transfertur: tunc enim omnis causa seu utilitas simul in eundem transfertur; hoc enim ratio æquitatis & Justitiæ exigit. Cum ergo, dum erigitur nova Parochia, onus ministrandi Sacramenta, quod habebat antiqua, transeat in novam, & hoc onus sit unicum fundamentum decimarum, consequens

quens est, etiam prædia antiquæ Ecclesiæ translata cenferi in novam cum utilitate decimarum: aliàs antiqua labore ac curâ animarum in novam rejectâ, stipendio laboris gauderet; quæ divisio oneris & utilitatis oneri annexâ (per se loquendo, & nisi novo Parocho aliunde suus labor compensetur) æquitati repugnat. Hinc si antiqua Ecclesia consensit in fundationem novæ & assignationem limitum, censetur eo ipso remisisse jus decimarum & alia jura Parochialia intra limites novæ Ecclesiæ assignatos, ita ut nova Parochia fundatam super decimis intencionem habeat contra antiquam, cui priùs debebantur, ut non semel decidit Rota Rom. teste Barbof. *de off. Par. c. 28. §. 2. n. 19.* dummodo dismembratio facta sit simpliciter, & absque clausula *sine præjudicio alicujus*. Neque obstat, quòd teste eodem Barbofa S. Congregatio Trident. *ann. 1617. 11. Mart.* censuit, decimas ad Ecclesiam matricem pertinentes non transire ipso jure in Parochialem recens erectam, sed remanere penes matricem, nisi eas Episcopus novo Parocho ad præscriptum Concilij assignârit. Hoc enim duntaxat intelligendum esse videtur, quando certi limites novæ Ecclesiæ assignati non sunt, aut quando assignati sunt alij redditus à decimis distincti.

372 Neque repugnant Canones *n. 370.* in contrarium allati: non enim

loquuntur de novis Parochijs, sed de *novis Oratorijs*, & Ecclesijs non Parochialibus. Octavo enim & nono sæculo, quibus illi Canones editi sunt à varijs Concilijs, præcipuè à Moguntino celebrato sub Leone III. & Carolo M. invaluerat potentiorum audacia, qui ædificando novas Ecclesias, se illorum dominos constituebant, & decimas eo prætextu quasi jure sibi debitas invadabant: quorum avaritiam & ambitionem & Regia Caroli M. ac Ludovici Pij Capitularia & Synodorum ejus temporis Canones coërcere satagebant, ut loquitur Cabassat. *Comment. in Concil. Tribur. n. 6.*

Haëtenus dicta procedunt de ³⁷³ Jure Ordinario. Aliud dicendum est, si vel de consuetudine solvantur decimæ non novæ Parochiæ, sed antiquæ, vel si huic jus decimandi reservatum fuit, dum nova erigeretur. Hoc ultimum absque dubio fieri potest per compositionem approbatam ab Episcopo, dummodo novæ Parochiæ ex alijs redditibus sufficienter provisum sit. Præterea locuti sumus solùm de casu erectæ novæ Parochiæ, distinctæ à veteri: si enim nova Ecclesia jus Parochiæ & Curam animarum non habet, vel ab illa non est separata, sed connexa, ita ut Parochus antiquæ in nova Vicarium, vel Cooperatorum, & ut vocant, mercenarium, constituat, haud dubiè decimæ non debentur novæ ^{Filiæ,} sed

sed totæ ad antiquam pertinent, cum hac ratione nova cum antiqua unam Parochiam constituat, ut cum Panorm. Joan. Andr. Tynd. Rebuff. Moneta, ac alijs observat Suar. c. 24. n. 7. Et sic intelligendus est *cit. can. 43. & 44. 16. q. 1.*

374 Exijs, quæ hæcenus de Personali-
libus & Prædialibus decimis dicta
sunt, nascitur tertium dubium de
decimis, quas Mixtas vocant, qua-
les sunt animalium foetus, lac, lana,
ova, mel &c. Decimæ enim ex his
fructibus à multis dicuntur mixtæ,
quia naturam partim persona-
lium, partim prædialium habent.
Hinc videtur, eas deberi partim
illi Parochiæ, ubi dominus anima-
lium habitat, partim illi, ubi fru-
ctus ex iisdem proveniunt. Idque
asserit Navarr. *consil. 2. de decim.*
n. 10. Et certè idem dicere debent
omnes, qui tenent, has decimas esse
mixtas, ut notat idem Navarr. *l. c.*
n. 9. Hoc dubium, ut ritè ac ordine
decidatur, in quatuor quæstiones
dispertiendum est. Nam I. quæri
potest, an si animalia pascantur &
accubent in una Parochia, eorum
verò dominus habitet in alia, huic
aqué ac illi ex iisdem debeantur
decimæ? II. Cui debeantur, si illa
in diversis Parochijs pascantur?
III. Si in una Parochia tantum ac-
cubent, seu caulam habeant, in
alia verò pascantur, num utraque
an verò solum posterior jus ea de-
cimandi habeat? Procedit hæc
quæstio de solis quadrupedibus: bi-

pedes enim, ut gallinæ, anseres, a-
nates, ibi ferè solum pastum ha-
bent, ubi stabulum. IV. Cum hæc
quæstiones à Doctoribus ferè so-
lum proponantur de animalibus
mansuetis, & naturæ cicuribus, ut
sunt oves, porci, anseres, gallinæ
&c. dubium superest, an idem di-
cendum sit de feris, & quæ non nisi
arte cicurantur, uti sunt cervi,
damæ, cuniculi, apri, lepores &c.

Assert. V. Decimæ ex foetibus 375
aliisque cicurum animalium fru-
ctibus (quas carnaticas vocant,
den Blut: Zehend) integræ debentur
illi Parochiæ, intra cujus fines
illa simul pascuntur & nutriuntur.
Ita communior DD. Ratio est: quia
si huic Parochiæ non deberentur
integræ, earum pars solvenda esset
Parochiæ, ubi dominus animalium
habet domicilium. Atqui huic nihil
debetur: quia istæ decimæ sunt
duntaxat prædiales, ut diximus n.
11. idque certum esse ait Marta
p. 2. de *Jurisdic. c. 43. n. 36.* ex
prædialibus autem nihil debetur
Parochiæ domicilij, quando extra
ejus fines sita est res fructifera, jux-
ta dicta n. 363. Accedit, quòd istæ
decimæ saltem plus participant de
natura Prædialium, quàm Persona-
lium: ergo saltem dimidium earum
non debetur Parocho domicilij;
cúmque decerni facilè non possit,
quæ ipsi pars debeat, & cur non
potius sexta, vel octava, quàm
quarta, ut vult Navarrus, bene sta-
tutum est praxi, ut existimamus,

Y

uni-

universali, ut integræ darentur Parocho loci, ubi sunt animalia.

376 Assert. VI. Si intra fines plurium Parochiarum pascantur animalia, singulis inde debentur decimæ. Ita S. Thom. 2. 2. q. 87. a. 3. ad 2. & cum ipso omnes *arg. c. 4. h. t.* Ratio patet: quia si non absolute, saltem magis prædiales sunt, quam personales; ergo solvendæ sunt ibi, ubi solvuntur aliæ prædiales, cumque uni Parochiæ solvantur ratione pascuorum, consequens est solvendas cuicumque alteri, quæ illa pariter præbet. Hinc, uti idem S. Doctor ait, *proportionaliter* dividendæ sunt, ita ut si mediâ anni parte pascua habeantur in una Parochia, alterâ mediâ in alia, dimidium earum singulis cedat: si in majore tempore in alterutra, suum utrique pro rata temporis solvendum sit. Idque Galliæ consuetudine servatur, teste Forgeto *tr. de Decim. c. 4. n. 6.*

377 Assert. VII. Si intra unam Parochiam animalia pascantur, in altera solum stabulentur, divisio decimarum inter utramque fieri debet, ut in priori casu. Ita sentio cum Glossa *inc. 26. h. t.* Boich. *inc. 5. eod.* Marta *lc. n. 37.* Rebuff. *q. 6. n. 26.* Suar. *c. 21. n. 10.* Palao *pun. 8. n. 8.* Basil. Pont. *l. 5. de Matr. c. 13. n. 24.* ac alijs, contra Alensem, Sotum, & Fagundez, qui tenent, eas competere soli Parochiæ, quæ præbet pascua. Ratio nostræ opinionis est, quod foetura fit etiam in stabulis, & ad eam accubitus, ac cura, quæ ibi

grex fovetur, non minus, quam pascuis, necessarij sunt. Imò rarissimum est, & saltem in nostris partibus non contingit, pecora intra unam Parochiam nutriri, in altera solum stabulari: cum solis pascuis sufficientem nutritionem non habeant, sed in caulis tempore novæ æturno, præcipue per integram hyemem paleis, foeno, ac stramine indigeant. Hinc bene Boichius ac Rebuffus, Ecclesiæ, ubi sunt pascua, majorem partem, uti Palao ac alij non tribuunt, sed absolute afferunt, decimas esse dividendas, æque æqualis divisio statuta in Synodo Vigornienfi *a. 1240. can. 44.* Sicubi tamen armenta & greges maxima anni parte, noctuque æque ac interdum, uti fit in calidioribus regionibus, in pascuis manent, æquitas exigit, ut potissima decimarum pars cedat Parochiæ, ubi sunt pascua.

Verum hæc semper consulenda est locorum consuetudo, eaque standum. Unde sicut de consuetudine, de qua post Boër. testantur Rebuff. *l. c. n. 27.* & Moneta *c. 4. q. 1. n. 17.* lac debetur in ea Parochia, in qua extrahitur, & caseus, ubi fit; ita eadem observanda est etiam quoad foetum ac lanæ decimas. *arg. c. 18. & 20. h. t.* Ut verò Parochiæ, per cujus territorium pecora, dum ab uno prædio transeunt ad aliud, solum aguntur, aliquid decimarum aspergatur, Jure nec scripto nec consuetudinario receptum est.

est. Quod juxta Capoll. l. 1. *con-*
fl. 24. & Moneta l. c. procedit etiam
tunc, quando tempore belli peco-
ra securitatis causâ (quod annis
proximè lapsis frequenter factum
esse dolenter vidimus) aliò trans-
feruntur. At non dubito in hoc
casu aliquam partem decimarum
assignare Parochiæ loci, in quem
illa recepta sunt, si ejus pascuis no-
tabili tempore nutriantur, tametsi
loci domino pretium pro pastu sol-
vatur. Aliud esset, si nutrirentur
pabulo cum pecoribus advecto,
aut ibi coempto, aut modico tem-
pore pascantur, cum de minimis
decima solvenda non sit *arg. l. suo*
ff. de integr. rest. l. si oleum §. fin. &
l. seq. ff. de Dolo.

379 Assert. VIII. Decimæ ex ani-
mantibus feris, quæ in nullius sunt
dominio, solvendæ sunt Parochiæ
domicilij, seu ubi Sacramenta per-

cipit, qui eas capit. Ita Rebuff. q. 8.
n. 10. Gonzalez in c. 18. h. r. Ratio
patet: quia, ut infrâ dicemus, hæc
decimæ sunt personales. Atqui per-
sonales debentur Parochiæ domi-
cilij. Si verò hæc animalia sint in
alicujus dominio, puta si vivarijs,
piscinis, columbarijs, aviarijs, api-
arijs, aliisve septis conclusa nutriantur,
decimæ inde debentur Paro-
chiæ, intra quam septa sunt & foe-
tus proveniunt: sunt enim prædia-
les. *arg. l. 3. §. item seras. ff. de Ac-*
quir. poss. l. 9. §. 1. & l. 62. §. 1. de
Usufr. & quemad. §. Parvorum, &
§. apum Inst. de rer. divis. quia
sunt in alicujus dominio, & pro-
ventus ex iisdem, ubi semel capta
sunt, non tam industriæ quàm na-
turæ debetur, estque tunc eadem
eorum ratio, quæ domesticorum
& cicurum animalium.

QUÆSTIO VIII.

Cui debeantur Decimæ Novalium?

SUMMARIUM.

380. Triplex dubium proponitur.	384. Dividenda sunt, si dubitatur, ad quam novalia ex duabus Pa- rochijs pertineant.
381. Opinio falsa quorundam He- terodoxorum, decimas nova- lium Principi laico adjudican- tium.	385. Si ad utramque pertinere constat, divisio facienda est jux- ta modum spatij, quod in utra- que occupant.
382. Debentur Ecclesia, intra cu- jus fines sunt novalia.	386. Decimæ novalium debentur Parocho loci, ubi illa sunt, ta- met si
383. Episcopo verò, si novalia ad nullam Parochiam pertinent.	